



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 16/2022-27

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody [REDAKOVANÉ], proti postupu Okresného súdu Piešťany v konaniach vedených pod sp. zn. 3 C 35/2009, sp. zn. 9 C 183/2009 a sp. zn. 11 C 199/2010 takto

### **r o z h o d o l :**

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

#### **Skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľa**

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 20. júla 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Piešťany (ďalej len „okresný súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 3 C 35/2009, sp. zn. 9 C 183/2009 a sp. zn. 11 C 199/2010 (ďalej len „napadnuté konania“) a žiada priznať mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 10 000 eur.

2. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti tvrdí, že podaním žalôb v roku 2009 a 2010 inicioval na okresnom súde napadnuté konania, v ktorých ku dňu podania ústavnej sťažnosti nebolo rozhodnuté, a preto vyjadril presvedčenie, že postupom okresného súdu v napadnutých konaniach došlo k porušeniu jeho namietaných práv.

3. Sťažovateľ zároveň z dôvodu nemajetnosti požiadal o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Svoje majetkové pomery žiadnym spôsobom bližšie nešpecifikoval a v súvislosti s prednesenou žiadosťou odkázal len na iné konania vedené ústavným súdom pod sp. zn. III. ÚS 118/2020 a sp. zn. II. ÚS 250/2021, v ktorých ústavný súd jeho žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom vyhovel.

## II.

### Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľa posudzoval, či sú splnené podmienky konania pred ústavným súdom. Jednou z týchto podmienok je aj obligatórne zastúpenie sťažovateľa advokátom v zmysle § 34 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

5. Uznesením č. k. I. ÚS 16/2022 z 12. januára 2022 (ďalej len „uznesenie“) ústavný súd nevyhovel prednesenej žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu na konanie pred ústavným súdom a výzvou z 3. februára 2022 vyzval sťažovateľa, aby si v lehote 15 dní od jej doručenia zvolil advokáta na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom a predložil splnomocnenie na jeho zastupovanie. Sťažovateľovi bola výzva doručená do vlastných rúk 7. februára 2022. Do dnešného dňa však sťažovateľ nedoručil ústavnému súdu splnomocnenie pre advokáta na jeho zastupovanie v konaní pred ústavným súdom a vo svojej reakcii na predmetnú výzvu (podanie doručené ústavnému súdu 17. februára 2022, pozn.) rozporoval obsah uznesenia ústavného súdu, zopakoval tvrdenia, že z vlastných finančných prostriedkov si nemôže zabezpečiť advokáta, ktorý by zastupoval jeho osobu v konaní pred ústavným súdom, a súčasne zdôraznil, že prostriedky priznané Európskym súdom pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) a ústavným súdom boli priamo vyplatené oprávneným osobám, resp. súdnemu exekútorovi, a právnu pomoc mu už viac ako dva roky neposkytuje ani Centrum právnej pomoci.

6. Keďže sťažovateľ ani po uplynutí ústavným súdom určenej lehoty nepredložil splnomocnenie na svoje právne zastupovanie, a neodstránil tak nedostatok podmienky konania pred ústavným súdom, ústavný súd po nevyhovení žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. b) zákona o ústavnom súde pre nedostatok jeho právneho zastúpenia.

7. Nad rámec uvedeného a v súvislosti s argumentom sťažovateľa, že nevyhovenie jeho žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom znamenalo odopretie jeho práva na prístup k súdu, ústavný súd pripomína, že právo na prístup k súdu upravené v čl. 6 ods. 1 dohovoru (obdobne v čl. 46 ods. 1 ústavy) nie je absolútne, ale môže podliehať obmedzeniam, ktoré z neho implicitne vyplývajú. Z podstaty práva na prístup k súdu je totiž zrejma aj požiadavka jeho regulácie štátom, ktorý v tejto oblasti disponuje relatívne širokým oprávnením na precíziáciu podmienok jeho realizácie. V súvislosti s obmedzením práva na prístup k súdu a povinnosťou zastúpenia advokátom Európsky súd pre ľudské práva judikoval, že podmienka predloženia určitého podania právnikom (advokátom) na inštitucionálne vyššie postavený súd v rámci orgánov súdnej moci predstavuje bežnú súčasť právnych systémov krajín Rady Európy (Gillow proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok ESLP z 24. 11. 1986, č. 9063/80, bod 69). Podľa právneho názoru ESLP dohovor nezakazuje členským štátom požadovať povinné právne zastúpenie v konaniach pred súdmi vyššej inštancie, takáto požiadavka je legitímna a cieľ, ktorý sleduje, je v skutočnosti výhodný práve pre tých, ktorí sa domáhajú ochrany svojich práv pred vnútroštátnymi súdmi, pretože takéto konania sú obvykle náročné a esenciálnou substanciou povinného právneho zastúpenia je práve zabezpečiť právo na prístup k súdu. Požiadavka na zastúpenie advokátom v konaniach pred súdnymi autoritami (aj v kontexte posúdenia otázky finančných podmienok pre zabezpečenie úhrady za poskytnuté úkony právnej služby, pozn.) sama osebe neporušuje

princípy dohovoru (Komanický proti Slovenskej republike, rozsudok EŠLP z 2. 10. 2007, sťažnosť č. 56161/00, bod 87; Kryžová proti Českej republike, rozhodnutie EŠLP z 20. 9. 2011, sťažnosť č. 54337/10).

8. Okrem uvedeného je potrebné akcentovať aj skutočnosť, že podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde má ústavný súd možnosť, a teda nie povinnosť, ustanoviť právneho zástupcu navrhovateľovi, ktorý o takéto ustanovenie v konaní pred ústavným súdom požiada, a to za kumulatívneho splnenia podmienok, že to odôvodňujú majetkové pomery navrhovateľa a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Pokiaľ ide o preukázanie majetkových pomerov, ústavný súd opakovane pripomína, že dôkazné bremeno zaťažuje navrhovateľa. Zákon o ústavnom súde ústavnému súdu pri rozhodovaní o takomto návrhu navrhovateľa neukladá vyhľadávaciu povinnosť vo vzťahu k dôkazom potrebným na zistenie jeho majetkových pomerov (II. ÚS 319/2020, Sprievodca konaním na Ústavnom súde Slovenskej republiky). Sťažovateľ však svoje majetkové pomery ani predstavené skutkové tvrdenia (napr. o výkone exekúcie a celkových dlhoch, pozn.) žiadnym spôsobom nepreukázal a v ústavnej sťažnosti, ako aj vo svojej reakcii na výzvu ústavného súdu (bod 5 tohto uznesenia, pozn.) len odkázal na iné konania vedené na ústavnom súde (III. ÚS 118/2020, II. ÚS 250/2021 a Rvp 1316/2021, pozn.).

8.1. V nadväznosti na tvrdenie sťažovateľa, že za obdobie posledných dvadsiatich rokov nemal k dispozícii peňažnú sumu viac ako 10 – 15 eur mesačne, ústavný súd upriamuje pozornosť na obsah písomností predložených samotným sťažovateľom v označených konaniach (II. ÚS 250/2021 a Rvp 1316/2021, pozn.). Napríklad z prehľadu pohybov na účte sťažovateľa vystaveného Ústavom na výkon trestu odňatia slobody Ilava (ďalej len „ústav na výkon trestu“) za obdobie od 11. januára 2011 do 11. júna 2021 vyplýva, že okrem pravidelných mesačných príjmov poskytovaných sťažovateľovi zo strany jeho otca mu okresný súd 15. februára 2018 vyplatil primerané finančné zadosťučinenie v sume 500 eur, ktoré sťažovateľovi priznal ústavný súd nálezom č. k. I. ÚS 514/2017 z 20. decembra 2017 (spisovú značku nálezu zistil ústavný súd z prehľadu vlastnej rozhodovacej činnosti, pozn.), resp. sťažovateľovi bola 29. mája 2015 vyplatená náhrada nemajetkovej ujmy v sume 1 000 eur, a to obchodnou spoločnosťou [REDAKOVANÉ]

8.2. Pokiaľ ide o priznané finančné zadosťučinenia, sťažovateľ tvrdil, že neboli vyplatené na jeho účet vedený ústavom na výkon trestu, ale priamo oprávneným osobám, a to vo forme dobrovoľnej úhrady, alebo boli zadržané exekútorom v rámci výkonu jednotlivých exekúcií. Sťažovateľ ale neoznačil žiadne osoby, na ktorých bankové účty mali byť finančné prostriedky vyplatené, neuviedol ani dôvod, na základe ktorého mali byť jemu priznané primerané finančné zadosťučinenia vyplatené v prospech iných osôb, a rovnako tak neoznámil ani skutočnosť, prečo uvádzal účty iných osôb na vyplatenie jemu priznaného finančného zadosťučinenia. Naopak, zo sťažovateľom predložených písomností vyplýva, že takýmto spôsobom vyplatil osobe [REDAKOVANÉ] sumu 23 200 eur, svojmu otcovi vyplatil viac ako 31 300 eur a následne si mal od otca požičať sumu 2 300 eur, ktorú mal sťažovateľov otec zaplatiť priamo advokátke, a to za vybavenie určitej veci pre sťažovateľa. Z uznesenia Krajského súdu v Nitre č. k. 11 S 125/2019-336 zo 7. apríla 2021 (sťažovateľ uvedené uznesenie priložil do konania vedeného ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 1316/2021 – bližšie bod 8 tohto uznesenia, pozn.) vyplýva, že advokátka mala pre sťažovateľa zaobstarat' darček k životnému jubileu jeho otca v podobe zájazdu k moru. Aj z uvedeného dôvodu Centrum právnej pomoci Nitra rozhodlo o odňatí poskytovania právnej

pomoci sťažovateľovi (napríklad rozhodnutia Centra právnej pomoci Nitra KaNR 1898/2020 z 21. mája 2020, KaNR 3135/2020 z 20. mája 2020, KaNR 13204 z 20 mája 2020 a č. k. KaNR 13438/2020 z 18. mája 2019, bližšie konanie vedené ústavným súdom pod sp. zn. IV. ÚS 347/2020, pozn.). Navyše, z tvrdení sťažovateľa je zrejmé, že sú proti nemu vedené viaceré exekúcie, avšak aj napriek jeho vyjadreniam o dobrovoľných úhradách, zadržaní peňažných prostriedkov priamo exekútorom a nadobudnutí značného majetku (Európsky súd pre ľudské práva a ústavný súd sťažovateľovi priznali finančné zadosťučinenia v sume 61 930 eur – bližšie body 5, 6 a 7 uznesenia) vymáhané pohľadávky zaplatené neboli. *Vice versa*, vyplatené sumy údajným veriteľom dostatočne odôvodňujú záver, že sťažovateľ mal vždy možnosť so svojimi peňažnými prostriedkami disponovať, a to aj v sume niekoľkonásobne prevyšujúcej trovy právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom, ktoré bližšie upravuje vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov.

9. Z dôvodu odmietnutia ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia označených práv.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

**V Košiciach 31. marca 2022**

**Miloš Maďar**  
**predseda senátu**